

**ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
DIREKTORIUS**

**Į S A K Y M A S
DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO
PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PLĖTROS
PLANO 2021–2023 METAMS PATVIRTINIMO**

2021 m. balandžio 29 d. Nr. AV-404
Rokiškis

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 2 punktu, 6 straipsnio 6, 8, 12, 14, 18, 44, punktais, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 34 straipsniu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-651/A1-455/V-1004 „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Rokiškio rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planą 2021–2023 metams (pridedama).
2. N u r o d a u Bendrajam skyriui paskelbti šį įsakymą Teisės aktų registre.

Administracijos direktorius

Andrius Burnickas

Birutė Šlikienė

PATVIRTINTA

Rokiškio rajono savivaldybės administracijos
direktoriumi 2021 m. balandžio 29 d.
įsakymu Nr. AV-404

**ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO
PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ 2021–2023 M.
PLĖTROS PLANAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Rokiškio rajono savivaldybės Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – Koordinuotai teikiamos paslaugos) plėtros planas (toliau – Plėtros planas) 2021–2023 metams parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Socialinių paslaugų katalogu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Baziniu paslaugų šeimai paketu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 618 „Dėl bazinio paslaugų šeimai paketo patvirtinimo“, Kokybės kultūros plėtros veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. V-1196 „Dėl kokybės kultūros plėtros veiksmų plano patvirtinimo“; Socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, patvirtintais LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. A1-23 „Dėl socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“, Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-651/A1-455/V-1004 „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.

Plėtros plano paskirtis – koordinuotai teikiamų savivaldybėje švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų vaikams ir jų atstovams pagal įstatymą pasiūlos ir prieinamumo atitikimo poreikiui bei plėtros nustatymas Rokiškio rajono savivaldybėje.

Plėtros plane nustatyti paslaugų vaikui ir jų atstovams pagal įstatymą teikimo ir plėtros tikslai atitinka: Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 „Dėl valstybės ilgalaikės raidos strategijos“, pagrindinį tikslą „Sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika“, kryptį „Socialinės paramos plėtra ir skurdo bei socialinės atskirties įveikimas“ ir jos pagrindinius veiksmus „Įvykdyti socialinių paslaugų reformą, kuri apibrėžtų veiksmingesnius socialinių paslaugų organizavimo būdus, skatintų pačius paslaugų gavėjus ieškoti savipagalbos būdų, pertvarkytų paslaugų finansavimą, sukurtų bendrą socialinių paslaugų standartų, kokybės vertinimo ir kontrolės mechanizmą“, „Geriau panaudoti nevyriausybių organizacijų išteklius ir gebėjimus socialinei paramai tobulinti“.

Rokiškio rajono savivaldybės 2021–2023 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 26 d. sprendimu Nr. TS-16 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2021–2023 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, 1 strateginį tikslą „Užtikrinti aukštą švietimo, socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybę ir prieinamumą“, 4 programą „Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės gerinimą“

Identifikuojant Rokiškio rajono savivaldybės vaiko ir šeimos problemas, remtasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamais duomenimis, Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus, Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus kaupiamais duomenimis, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus Rokiškio rajone (toliau – Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius Rokiškio rajone) bei švietimo, socialines, sveikatos paslaugas teikiančių įstaigų/organizacijų pateiktais duomenimis. Renkant informaciją naudotasi pirminiais duomenimis: grupiniai ir individualūs susitikimai su Rokiškio rajono savivaldybės Socialinės paramos centro darbuotojais (atvejo vadybininkais, bendruomeninių šeimos namų bei globos namų darbuotojais), Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities Rokiškio skyriaus darbuotojais, renkant informaciją iš Rokiškio rajono savivaldybės Vaiko gerovės komisijos ir Tarpinstitucinės grupės protokolų, siunčiant klausimynus Rokiškio rajono savivaldybės švietimo įstaigoms, Vaiko gerovės komisijos nariams, švietimo pagalbos, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioms institucijoms.

Pastebėtina, kad Švietimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 3 punktą nurodo, kad koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėseną vykdoma vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru bei sveikatos apsaugos ministru nustatytais koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėsenos rodikliais ir tvarkos aprašu“. Tačiau šis aprašas ministerijų vis dar nėra parengtas, nėra patvirtintų stebėsenos rodiklių, todėl nustatant paslaugų poreikį nėra galimybės vadovautis tam tikrais standartizuotais matavimo kriterijais, kurie leistų savivaldybei objektyviau į(-si)vertinti paslaugos prieinamumą, kokybę bei poreikį.

Šiuo metu neegzistuoja nacionaliniu lygmeniu patvirtinti koordinuotai teikiamų paslaugų stebėsenos aprašai. Rokiškio rajono savivaldybėje koordinuotai teikiamų paslaugų plėtros planas sudaromas pirmą kartą, atliekant situacijos analizę ir poreikių nustatymą.

Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme, socialinių paslaugų įstatyme, švietimo įstatyme, visuomenės sveikatos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

Koordinuotai teikiamų paslaugų 2021-2023 m. plėtros plano tikslas – gerinti koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą.

Uždaviniai:

išanalizuoti ir įvertinti Koordinuotai teikiamas paslaugas Rokiškio rajono savivaldybėje;
identifikuoti trūkstamas, nepakankama apimtimi teikiamas ir neprieinamas, tačiau reikalingas Koordinuotai teikiamas paslaugas Rokiškio rajono savivaldybėje;

vykdyti Koordinuotai teikiamų paslaugų 2021-2023 m. plėtros plano įgyvendinimo stebėseną.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

Rokiškio rajono savivaldybė yra šiaurės rytų Lietuvos dalyje, Panevėžio apskrityje. Jos plotas siekia 1 807 km² (2,8 proc. Lietuvos ploto bei 22,9 proc. Panevėžio apskrities teritorijos). Rokiškio rajono savivaldybė šiaurėje ribojasi su Latvijos Respublika, šiaurės vakaruose – su Biržų rajono savivaldybe, vakaruose, pietvakariuose – su Kupiškio, Anykščių, Utenos rajonų savivaldybėmis, pietryčiuose – su Zarasų rajono savivaldybe. Rokiškio rajono savivaldybė priklauso Panevėžio apskričiai, Panevėžys (penktas pagal gyventojų skaičių Lietuvos miestas, 2020 m. duomenimis – 85878 gyventojai) – artimiausias didmiestis, nutolęs 90 km nuo Rokiškio. Kiti artimiausi didmiesčiai – 160 km nuo Rokiškio nutolęs Vilnius (pirmas pagal gyventojų skaičių Lietuvos miestas, 2020 m. duomenimis – 586 625 gyventojai). Rokiškio rajono savivaldybėje

statistikos departamento duomenimis yra 28 072 gyventojų, iš kurių 4049 vaikai iki 18 metų. Savivaldybėje vyksta gyventojų mažėjimas dėl gyventojų kaitos ir migracijos.

1 Lentelė. Gyventojų skaičius ir sudėtis

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius
1	2	3
1.	Gyventojų skaičius _ (2021m. pradžios išankstiniai duomenys)	28072
1.1.	Miestuose	13281
1.2.	Kaime	14791
	<i>Iš bendro gyventojų skaičiaus:</i>	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	7736
2.2.	darbingo amžiaus gyventojai	16701
2.2.1	suaugę asmenys su negalia (pirmą kartą nustatyta negalia)	1295
2.3.	Vaikai	4049
2.3.1	vaikai , kuriems nustatyta negalia	161
3.	Šeimos, patiriančios socialinę riziką	17
4.	Vaikų skaičius šeimose, patiriančiose socialinę riziką	340

Duomenų šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės 2021 m. socialinių paslaugų planas

Vaikai Rokiškio rajono savivaldybėje sudaro 13,85 proc. gyventojų, 8,74 proc. visų Rokiškio rajono savivaldybės vaikų gyvena šeimose, patiriančiose socialinę riziką.

Rokiškio rajono savivaldybę sudaro 10 seniūnijų: Juodupės, Jūžintų, Kamajų, Kazliškio, Kriaunų, Obelių, Panemunėlio, Pandėlio, Rokiškio miesto ir kaimo seniūnijos. Savivaldybėje yra 3 miestai – Obeliai, Pandėlys ir Rokiškis, 9 miesteliai – Čedasai, Duokiškis, Juodupė, Jūžintai, Kamajai, Panemunėlis, Panemunis, Salos ir Suvainiškis.

Savivaldybės Rokiškio miesto seniūnija gyventojų skaičiumi yra didžiausia (apie pusę visų gyventojų gyvena Rokiškio mieste), antra pagal gyventojų skaičių yra Rokiškio kaimiškoji seniūnija su kuria didžiąja dalimi ribojasi Rokiškio miesto seniūnija. Mažiausios pagal gyventojų skaičių yra Kazliškio ir Kriaunų seniūnijos.

PIRMAS SKIRSNIS

VAIKŲ IR JŲ TĖVŲ / GLOBĖJŲ KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ POREIKIS

Koordinuotai teikiamų paslaugų poreikiui daro įtaką veiksnių visuma, nulemianti teikiamų paslaugų derinį ir intensyvumą. Išskiriami 6 veiksniai: socialinių įgūdžių stoka, tėvų globos netekimas, specialieji poreikiai ir neįgalumas, žalingų medžiagų vartojimas, smurtas artimoje aplinkoje, nusikalstamos veiklos ir teisės pažeidimai. Visi šie veiksniai daro įtaką vaiko vystymuisi, neigiamam individualybės suvokimui bei kuria atskirtį visuomenėje.

Socialinių įgūdžių stoka

Socialiniai įgūdžiai tai visuomenės normas atitinkantis socialus elgesys. Socialinis ugdymas prasideda vaiko ir tėvų / globėjų santykiuose, bendruomenėse, ugdymo įstaigose.

Rokiškio rajono savivaldybės socialinės paramos centro šeimos ir vaiko gerovės padalinio duomenimis rajono savivaldybėje gyvena 181 šeima, patirianti socialinę riziką ir 339 vaikai, gyvenantys šeimose, patiriančiose socialinę riziką (tai sudaro 8,74 proc. visų Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų). Virš 280 vaikų Rokiškio rajono savivaldybėje patenka į socialinės rizikos aplinką dėl tėvų vaiko priežiūros įgūdžių stokos. Tėvai, stokodami socialinių įgūdžių, perduoda nepriimtina socialinę elgesį vaikams. Todėl būtina teikti tėvystės įgūdžių programas bei ankstyvos intervencijos programas besilaukiančioms mamoms iš socialinės rizikos aplinkos ir šeimoms iš socialinės rizikos aplinkos, kuriose laukiamasi vaiko. Šiuo metu tėvystės įgūdžių formavimo kursai yra teikiami Rokiškio bendruomeniniuose šeimoms namuose.

Socialiniai įgūdžiai formuojasi šeimoje, bendruomenėje, ugdymo įstaigoje. Ikimokyklinės įstaigos, 2020 m. Statistikos departamento duomenimis, Rokiškio rajono savivaldybėje lanko

daugiau nei 90 proc. visų 1–6 metų vaikų. Vaikų, kurie nelanko ugdymo įstaigos ir dėl to gali išaugti socialinių įgūdžių stokos grėsmė, rajone yra labai nedaug ir visi jie yra iki 2 metų amžiaus..

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vaiko teisių apsaugos skyrius Rokiškio rajone gina Rokiškio rajono savivaldybėje gyvenančių vaikų teises ir jų teisėtus interesus teisinės apsaugos priemonėmis.

2 lentelė. Vaiko teisių pažeidimai Rokiškio rajono savivaldybėje

	2019 m.	2020 m.
VVTAĮT Rokiškio rajone gautų pranešimų apie galimus vaiko teisių pažeidimus skaičius	262	319
VVTAĮT Rokiškio rajone atliktų situacijos vertinimų skaičius	262	147
Vaikų, kuriems skirta laikinoji globa, skaičius	9	9
Vaikų, kuriems skirta nuolatinė globa, skaičius	7	13

Duomenų šaltinis: Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba

Nuo 2020-01-01 grėsmės lygių buvo atsisakyta, pradėjo galioti nauja tvarka. Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba reaguoja į galimus vaiko teisių pažeidimus, renka informaciją apie galimą vaiko teisių pažeidimą ir vertina vaiko situaciją. Per 2020 m. užfiksuoti 319 pranešimai apie galimus vaiko teisių pažeidimus. Nustatyta: 104 atvejais galimai panaudotas smurtas prieš vaikus, 82 nesmurtiniai atvejai, kitais atvejais nustatyta nepriežiūra arba vaiko teisių pažeidimų nenustatyta.

Bendruomenėje vaikas formuoja savęs kaip bendruomenės nario tapatumą. Rokiškio rajono savivaldybėje yra 36 aktyvios bendruomenės (tarp jų ir kaimo bendruomenės), kurios yra svarbus darinys sprendžiant gyvenvietės problemas ir organizuojant bendravimą, vyksta šventės, renginiai.

Socialinius įgūdžius Rokiškio rajono savivaldybėje vaikas turi galimybę ugdyti dienos centruose, jaunimo erdvėse, kur mokomasi gyvenimiškų įgūdžių.

Tėvų globos netekimas

Vaikui svarbu turėti stabilius ir jausminius ryšius su tėvais / globėjais, gerus santykius su kitais vaikais šeimoje. Rokiškio rajono savivaldybėje, 2020 m. Statistikos departamento duomenimis, yra 46 šeimos, globojančios 61 vaikus. Vienai šeimai tenka 1,33 vaiko (t. y. apie trečdalis šeimų globoja daugiau nei vieną vaiką.). Taip pat rajone veikia šeimyna („Katalėja“), kurioje auga 9 globojami (rūpinami) vaikai bei dvi budinčių globotojų šeimos. Iš viso 2020 m. buvo 70 globojamų (rūpinamų) vaikų. Gretimų rajonų savivaldybėse 2020 m. Statistikos departamento duomenimis: 2 šeimynas turi Biržų rajono savivaldybė, yra po 1 šeimyną (Kupiškio rajono, Panevėžio rajono, Pasvalio rajono), Panevėžio rajono savivaldybėje šeimynos nėra. Kitų gretimų rajonų savivaldybėse globotinių skaičius yra nuo 4 iki 12.

Vykdamas Globos namų pertvarkos programą Rokiškio rajone veikia globos namai pertvarkyti į Obelių socialinių paslaugų namus. Rokiškio rajono savivaldybės bendruomeniniuose vaikų globos namuose yra 4 šeimynos (Kristinos, Rasos, Ramūno ir Audronės). Šiose šeimynose viso yra 27 globotiniai (atitinkamai 8, 7, 7 ir 5).

Rokiškio rajono savivaldybėje veikia vienas iš 66 globos centrų Lietuvoje, kuris vaikams ieško globėjų ar įtėvių, teikia informaciją, psichologų konsultacijas, organizuoja mokymus būsiamiems globėjams (rūpintojams) ir jau globojantiems žmonėms, viešina globą (rūpybą) ir įvaikinimą. Globos centre dirba 2 tarnybos atestuoti asmenys ir 2 globos koordinatoriai, perkamos psichologo paslaugos pagal poreikį.

Nuolatos yra ieškoma potencialių globėjų laikinai ir nuolatinėi globai, nes yra paslaugų poreikis. Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS) duomenimis, per 2020 m. 9 vaikams buvo nustatyta laikinoji globa (rūpyba), 13 vaikų - nuolatinė globa (rūpyba) (palyginus per 2019 m. – laikinoji globa (rūpyba) – 9 vaikams, nuolatinė – 7 vaikams, per 2018 m. – laikinoji globa (rūpyba) - 20 vaikų, nuolatinė - 18 vaikų).

Patvirtintame Rokiškio rajono savivaldybės socialinių paslaugų plane 2021 m. numatytas tikslas – užtikrinti, kad būtų teikiamos paslaugos visoms globėjų (rūpintojų), budinčių globotojų šeimoms bei jų prižiūrimiems vaikams, tėviams pagal poreikį. Taip pat asmenims, ketinantiems tapti globėjais (rūpintojais), budinčiais globotojais, tėviais, šeimynų steigėjais, dalyviais būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje.

Specialieji poreikiai ir neįgalumas

Specialieji poreikiai skirstomi į nedidelius, vidutinius ir didelius bei labai didelius specialiuosius poreikius. Rokiškio rajono savivaldybėje priešmokyklinę grupę lanko 24 vaikai su nedideliais ir 2 vaikai su vidutiniais specialiaisiais ugdymosi poreikiais, ikimokyklinėse ugdymo įstaigose mokosi 4 vaikai su nedideliais ugdymosi poreikiais. Rokiškio pagrindinėje mokykloje į mokosi 35 mokiniai, iš jų 25 su dideliais specialiaisiais poreikiais, 10 su labai dideliais specialiaisiais poreikiais.

3 Lentelė. Nustatyti sutrikimai (specialiųjų mokyklų ir specialiųjų klasių mokiniams)¹ 2020-2021 m. m. Rokiškio rajono savivaldybėje

	Iš viso mokinių, turinčių tam tikrą sutrikimą	Mokosi										Mergaičių	Mokinių skaičius, kuriems nustatyti	
		1 klasė	2 klasė	3 klasė	4 klasė	5 klasė	6 klasė	7 klasė	8 klasė	9 klasė	10 (II gimn.) klasė		dideli specialieji ugdymosi poreikiai	labai dideli specialieji ugdymosi poreikiai
Nežymų intelekto sutrikimą	10					1	1	2	3	2	1	3	10	0
Vidutinį intelekto sutrikimą	10					1	2			1		8	8	2
Įvairiapusių raidos sutrikimų	2		1	1								0	2	0
Kompleksinę negalią	13	1		2		1		1	3	1	1	5	5	8
Iš viso mokinių	35	1	1	3	1	3	3	1	6	4	2	16	25	10

Duomenų šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

Iš viso Rokiškio rajono savivaldybėje yra 176 vaikai, kurie turi nedidelių, 251 vidutinių ir 57 - didelių specialiųjų ugdymosi poreikių. 32 vaikai mokosi pagal individualizuotą ugdymo programą.

¹ *Specialiosios klasės (sveikatos problemų turintiems; turintiems judesio ir padėties sutrikimų; turintiems kalbėjimo ir kalbos sutrikimų; turintiems nežymų intelekto

Alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų žalingų medžiagų vartojimas

Rokiškio rajono savivaldybėje dėl tėvų girtavimo ir / ar psichotropinių medžiagų vartojimo apie 280 vaikų yra socialinės rizikos šeimose. Tai sudaro virš 80 proc. visų vaikų, augančių šeimose, patiriančiose socialinę riziką. Dažnu atveju vaikai, augantys šeimose, kuriose yra vartojamas alkoholis ir / ar psichotropinės medžiagos, patys yra linkę pradėti vartoti žalingas medžiagas jauname amžiuje. Šiems vaikams padidėja rizika tapti priklausomais nuo žalingų medžiagų vartojimo.

Rokiškio rajono savivaldybėje yra vykdoma ankstyvosios prevencijos programa, taikoma rizikingos elgsenos nepilnamečiams asmenims nuo 14 metų, kurie eksperimentuoja ar nereguliariai vartoja psichoaktyvias medžiagas, bet nėra nuo jų priklausomi. Rokiškio rajono savivaldybėje šiuos užsiėmimus organizuoja Rokiškio pedagoginė psichologinė tarnyba. Tiems, kurie psichiką žalojančias medžiagas vartoja reguliariai, Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras siūlo priklausomybių konsultanto paslaugas. Paslaugos gali būti teikiamos ir asmenų šeimose, seniūnijose, kai konsultuojami visi šeimoje vartojantys asmenys.

Smurtas artimoje aplinkoje

Informatikos ir ryšių departamento duomenimis 2020 m. Rokiškio rajono savivaldybėje buvo gauta 79 pranešimai apie smurtą prieš artimoje aplinkoje, 2019 metais tokių pranešimų buvo 119. Užregistruota, kad 9 vaikai (iš jų 5 berniukai ir 4 mergaitės) nukentėjo nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje per 2020 m.

2020 m. didžioji dalis smurtautojų Rokiškio rajono savivaldybėje buvo vyrai. Vyrų tendencija smurtauti (lyginant su moterimis) atspindi ir 2019 m. statistikoje apie smurtautojus. Taikant kompleksinę pagalbą šeimoms dėmesys turėtų būti skiriamas vyrų įtraukimui į elgesio keitimo programas.

5 lentelė. Smurto artimoje aplinkoje statistiniai duomenys Rokiškio rajono savivaldybėje

	2019	2020
Nukentėję vaikai nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje	5	9
Užregistruota vaikų, nukentėjusių nuo nusikalstamų veikų	21	11
Asmenys, nukentėję nuo nusikaltimų artimoje aplinkoje	123	86
Asmenys, nukentėję nuo nusikalstamų veikų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje	118	77
Užregistruota asmenų, nukentėjusių nuo sutuoktinio, partnerio, tėvo, patėvio	86	51
Policijoje užregistruoti pranešimai dėl smurto artimoje aplinkoje	119	79
Nepilnamečiai, įtariami (kaltinami) padarę nusikaltimus artimoje aplinkoje	1	0

Duomenų šaltinis: Informatikos ir ryšių departamentas

Viena iš smurto rūšių, su kuria daugiausiai susiduria vaikai Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2019 m. atlikto tyrimo duomenimis, – emocinis (psichologinis) smurtas. Tai pasityčiojimas iš vaiko, žodinis agresyvus elgesys, žeminimas, įžeidinėjimas, gąsdinimas, grasinimas, vertimas jaustis kaltu, nuolatinis blogos savijautos sukėlimas, parodymas, kad vaikas nėra mylimas, kad yra blogesnis už kitus, aprėkimas, apkalbinėjimas už akių siekiant pažeminti, įžeidžių SMS žinučių rašymas. 33,3 proc. Rokiškio rajono 5-7-9 klasių mokinių bent kartą patyrė psichologinį smurtą. Taip pat viena dažniausiai pasitaikančių smurto rūšių – fizinis smurtas (vaiko mušimas ranka ar įvairiais daiktais, stumdymas, spardymas, bet koks skausmo sukėlimas).

26,1 proc. Rokiškio rajono mokyklinio amžiaus vaikų, nurodė, kad patys tyčiojosi iš kitų mokinių. Taip pat 16,9 proc. 5–7–9 klasių mokinių nurodė, kad patyrė patyčias per socialinius tinklus, elektroniniu paštu ar telefonu. Vaikai identifikuoja buvimą kitokiu kaip smurto priežastį.

8,3 proc. nurodė, kad patyrė smurtą namų aplinkoje, juos mušė ir fiziškai baudė tėvai. Smurtas artimoje aplinkoje gali būti nenoro lankyti ugdymo įstaigą priežastis. Biuro pateikta ataskaita leidžia daryti išvadas, kaip svarbu šviesti visuomenę, kad išskirtinumas netaptų smurtinius veiksmus sąlygojančiu veiksniumi.

Nusikalstamos veiklos ir teisės pažeidimai

Palyginus šimtui tūkstančių gyventojų tenkančių nusikalstamos veikos ir nusikaltimų skaičių 2020 metais, Rokiškio rajono savivaldybė turi geriausius rodiklius Panevėžio apskrityje - 1376 atvejai (Lietuvos Respublikos vidurkis – 1657). Nusikalstamos veikos, padarytos nepilnamečių – 16. Tarp Panevėžio apskrities savivaldybių minimali reikšmė 1667, maksimali – 1091 nusikalstamos veikos tūkstančiui gyventojų.

Per 2020 metus Rokiškio rajono savivaldybėje buvo fiksuoti 55 įvykiai, susiję su administracinio ir baudžiamojo pobūdžio nusikaltimais, kuriuos atliko nepilnamečiai asmenys. Per 2019 m. fiksuoti 49 administraciniai nusizengimai, kuriuos atliko nepilnamečiai iki 16 m., iš kurių daugiausiai alkoholinių gėrimų ar psichiką žalojančių medžiagų vartojimas, smulkios vagystės (dažniausiai iš parduotuvių), nežymūs kūno sužalojimai. Per 2020 m. fiksuoti 4 pažeidimai, atlikti nepilnamečių virš 16 m. Daugiausiai tai pažeidimai, susiję su alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių vartojimu bei turėjimu.

6 lentelė. Nusikalstamų veikų ir teisės pažeidimų statistiniai duomenys Rokiškio rajono savivaldybėje

RODIKLIS	Per 2019 m.	Per 2020 m.	Aug. / maž.
Užregistruota nusikalstamų veikų	419	337	-19,6
Nusikalst. veikos viešosiose vietose	47	20	-57,4
Iš jų gatvėse	16	4	-75,0
Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotinėmis medžiagomis	8	14	75,0
Nusikalstamos veikos., susijusios su smurtu artimoje aplinkoje	112	79	-29,5
Nepilnamečiams taikyta administracinė atsakomybė	49	55	+6
Sunkūs ir labai sunkūs nusikaltimai	1	1	0,0
Nužudymai (LR BK 129-131 str.)	0	0	0,0
Išžaginimai (LR BK 149 str.)	0	0	0,0
Vagystės (LR BK 178 str.)	83	60	-27,7
Automobilių vagysčių	0	3	100
Plėšimai (LR BK 180 str.)	0	2	100
Sukčiavimas	9	9	0,0
Surašyta ANK protokolų	4094	4474	+9,3
Išaiškinta neblaivių vairuotojų (LR ANK ir BK)	169	175	+6
Įskaitinių eismo įvykių skaičius	32	23	-28,1
Eismo įvykiuose žuvusiųjų skaičius	4	3	-25,0
Eismo įvykiuose sužeistųjų skaičius	40	23	-42,5

Duomenų šaltinis: Panevėžio vyriausiojo policijos komisariato Rokiškio policijos komisariato ataskaita

Rokiškio rajono savivaldybėje yra vykdoma prevencinė programa „Narkotikų ir narkomanijos, nusikaltimų prevencija ir kontrolė“, skirta gyventojų saugumui užtikrinti ir nepilnamečių teisės pažeidimų ir nusikalstamų veiklų prevencijai užtikrinti.

ANTRAS SKIRSNIS

KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ PAKANKAMUMO, PRIEINAMUMO IR KOKYBĖS ANALIZĖ

Koordinuotai teikiamos paslaugos yra numatytos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu „Dėl koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo“, tačiau egzistuoja įvairovės ir aprėpties trūkumas teikiant koordinuotas paslaugas. Rokiškio rajono savivaldybėje koordinuotai teikiamas švietimo pagalbos, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas teikia Rokiškio pedagoginė psichologinė tarnyba, Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, VšĮ Rokiškio rajono pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, VšĮ Rokiškio ligoninė, Rokiškio rajono socialinių paslaugų centras ir šios įstaigos pavaldumo Šeimos ir vaiko gerovės centras, Obelių socialinių paslaugų namai ir jų pavaldume esantis Globos centras, Rokiškio bendruomeniniai šeimos namai, VšĮ Rokiškio jaunimo centras, švietimo įstaigos ir kiti (1 priedas).²

Nuo 2020 metais. Rokiškio rajono savivaldybėje buvo organizuoti 6 vaiko gerovės posėdžiai. Juose priimti nutarimai taikyti koordinuotai teikiamas paslaugas penkiems vaikams ar jų šeimoms. Taikytos priemonės: vaikų dienos centro lankymas, individualios ir grupinės psichologo konsultacijos, psichiatro Panevėžyje, priklausomybių specialisto konsultacijos Rokiškyje arba Vilniuje, mokykloje taikomų socialinio ugdymo ir prevencinio poveikio priemonių lankymas, ugdymo įstaigų lankymas, neformalaus švietimo užsiėmimų lankymas.

Švietimo pagalbos paslaugos

Pagalbos mokyklai ir mokytojui paskirtis – teikti informacinę, ekspertinę, konsultacinę, psichologinę ir kvalifikacijos tobulinimo pagalbą, didinančią švietimo veiksmingumą ir skatinančią mokyklos veiklos tobulinimą ir mokytojo profesinį tobulėjimą.

Koordinuotai teikiamos švietimo pagalbos paslaugos apima formalųjį švietimą, neformalųjį švietimą, paslaugas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams ir jų tėvams / globėjams.

Rokiškio rajono savivaldybėje yra 7 švietimo įstaigos ir 4 skyriai, vykdančys ikimokyklinį ir pradinį ugdymą. 2020 metų gruodžio 31 dienos duomenimis vietų skaičius jose yra - 902, lanko 894 vaikai. Bendrojo ugdymo mokyklas Rokiškio rajono savivaldybėje 2020-2021 mokslo metais lankė 2808 mokiniai. Rokiškio rajono savivaldybėje fiksuojami 126 mokyklinio amžiaus (6-16) asmenys, nesimokantys mokykloje. Tačiau visais atvejais fiksuoti vaikai nesimoko mokykloje, nes yra išvykę į užsienį. Priešmokyklinis ugdymas teikiamas ikimokyklinio ugdymo mokyklose, bendrojo ugdymo mokyklose ir neformaliojo švietimo įstaigoje. Iš viso 2020–2021 m. m. Rokiškio rajono savivaldybėje ugdomi 214 priešmokyklinio amžiaus vaikų, tai sudaro 7,2 proc. visų mokinių.

7 lentelė. Etatų skaičius Rokiškio rajono savivaldybės ugdymo įstaigose 2020-2021m.

Logopedo	Specialiojo pedagogo	Psichologo (psichologo asistento)	Socialinio pedagogo	Mokytojo padėjėjo	Kineziterapeuto	Judesio korekcijos mokytoja
15,44	21,42	6,05	13,5	25	0,75	1

Duomenų šaltinis: Savivaldybės švietimo įstaigos

Pagal lentelę matome, kad Rokiškio rajono savivaldybės ugdymo įstaigose dirba švietimo pagalbos specialistai: 15,55 etato dirbantys logopedai, 21,42 etato dirbantys specialieji pedagogai, 6,05 etato dirbantys psichologai, 13,5 etato dirbantys socialiniai pedagogai, 25 etatais dirbantys mokytojo padėjėjai, 0,75 etatu dirbantis kineziterapeutas (Rokiškio pagrindinė mokykla), 1 etatu dirbantis judesio korekcijos mokytojas (Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis). Pedagoginės psichologinės tarnybos duomenimis švietimo pagalbos darbuotojų teikiamos paslaugos ugdymo

² 1 priedas „Rokiškio rajono savivaldybėje teikiamos paslaugos pagal ankstyvosios intervencijos modelio (aim) devynis sudėtinius rodiklius“.

įstaigose yra palaiapsniui didinamos, nors dėl žmoniškųjų išteklių stokos jaučiamas nepakankamas psichologinę pagalbą teikiančių specialistų skaičius.

8 Lentelė Apibendrinta informacija apie mokyklos turimas klases 2020-2021 m. m.

	Iš viso	Bendrosios		Specialiųjų ugdymosi poreikių	
		Bendroji klasė	Suaugusiųjų klasė	Specialioji (lavinamoji) klasė turintiems vidutinių, žymų ar labai žymų intelekto sutrikimą	Specialioji (lavinamoji) klasė turintiems kompleksinę negalią
		Bazinė mokykla	Bazinė mokykla		
Klasių skaičius iš viso	169	4	6	2	4
Klasių komplektų skaičius iš viso	152	4	6	2	2
Mokinių skaičius iš viso	2 808	43	65	4	6

Duomenų šaltinis: Švietimo valdymo informacinė sistema

Rokiškio pagrindinėje mokykloje mokosi 35 mokiniai, bendrojo ugdymo mokyklose mokosi 509 mokiniai, turintys specialiųjų poreikių, iš jų – 193, turintys kalbėjimo ir kalbos sutrikimus, t. y. 37,9%.

9 Lentelė. Pailgintos dienos grupės 2020-2021 m. m.

Pailgintos dienos grupių skaičius	Iš jų 1-4 klasių grupių skaičius	Pailgintos dienos grupes lankančių mokinių skaičius	Iš jų 1-4 klasių mokinių
8	5	218	188

Švietimo pagalbos specialistai teikia pedagoginę psichologinę pagalbą vaikams ir mokiniams, taip pat jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokytojams dėl vaikų ir mokinių ugdymosi sunkumų, teikia specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams bei šiais klausimais konsultuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus, formuoja pozityvias visuomenės ir mokyklų bendruomenių nuostatas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių asmenų atžvilgiu, teikia pagalbą ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikus bei vertinant jų raidą (2 priedas).³

Igyvendinant mokyklų tinklo pertvarkos planą, didelis dėmesys buvo skirtas mokinių pavėžėjimui. Savivaldybė organizuoja mokinių, besimokančių bendrojo ugdymo mokyklose ir gyvenančių toliau kaip 3 km nuo mokyklos, vežimą į mokyklą. Mažėjant mokyklų skaičiui, didėja vežamų mokinių dalis nuo visų mokinių skaičiaus, taip pat didėja vežimo atstumai.

Iš viso mokinių vežiojimas į ugdymo įstaigą 2020-2021 m. m. teikiamas 1012 mokinių arba 36,7% nuo visų mokinių skaičiaus. Dviem specialiųjų poreikių vaikams pavėžėjimo paslaugas teikia Rokiškio rajono savivaldybės turto valdymo ir ūkio skyrius.

Savivaldybė dalyvauja Mokyklų aprūpinimo geltonaisiais autobusais programoje. 2020 m. gauti 2 geltonieji autobusai, kuriais vežami Rokiškio r. Juodupės gimnazijos ir Rokiškio Juozo Tūbelio progimnazijos mokiniai. Iš viso savivaldybės mokinius veža 18 geltonųjų autobusų. Mokinių vežimui naudojamosi maršrutinio transporto vežėjų teikiamomis paslaugomis, taip pat mokiniai vežami privačiu transportu, kuomet kompensuojamos išlaidos ir kitais vežiojimo būdais. Pavėžamų mokinių pokytis per 2016–2021 m. pateiktas lentelėje.

³ 2 priedas „Mokyklos švietimo pagalbos darbuotojų funkcijos“.

10 Lentelė. Pavežamų mokinių skaičius 2016-2021 m.

Mokslo metai	2016-2017 m.m.	2017-2018 m.m.	2018-2019 m.m.	2019- 2020m.m.	2020-2021 m.m.
Mokiniai, pavežami geltonaisiais autobusais	214	215	272	233	182
Mokiniai, pavežami mokyklų transportu	84	74	55	55	122
Mokiniai, pavežami maršrutiniu transportu	806	762	686	691	591
Mokiniai, pavežami privačiu transportu	48	41	52	50	45
Mokiniai, pavežami kitais vežiojimo būdais	89	90	88	90	72
Mokinių skaičius, kurie gyvena toliau kaip 3 km	1231	1158	1137	1102	970
Iš viso pavežama	1241	1182	1153	1119	1012
Pavežamų mokinių dalis (procentais) Procentas nuo viso mokinių skaičiaus	37,1	37,1	37,7	38,4	37,6

Duomenų šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus veiklos ataskaita

Neformaliojo vaikų švietimo įgyvendinimas

Neformalusis vaikų švietimas padeda vaikams įgyti kompetencijų, būtinų asmeniniam, visuomeniniam ir profesiniam gyvenimui, kurios turės tiesioginės įtakos sėkmingam vaiko ugdymui (si) formaliojo švietimo sistemoje, padės spręsti savo problemas ir aktyviai veikti bendruomenėje, visuomenėje bei įsitvirtinti darbo rinkoje.

Neformaliojo vaikų švietimo įgyvendinime dalyvauja ir yra labai svarbios šios pagrindinės neformaliojo vaikų švietimo teikėjų grupės: 4 neformaliojo švietimo įstaigos, 3 neformaliojo švietimo skyriai, 11 bendrojo ugdymo mokyklų ir tikslinio NVŠ finansavimo teikėjai – laisvieji mokytojai, NVO, VŠĮ ir kiti, kurie vykdo akredituotas programas ir kurių finansavimo šaltinis – valstybės biudžeto lėšos, skirtos neformaliajam vaikų švietimui.

Neformaliojo švietimo įstaigos vykdo šias programas:

Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokykla vykdo pradinio muzikinio ir šokio formalųjį švietimą papildančio ugdymo ir pagrindinio muzikinio ir šokio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas; ankstyvojo muzikinio, neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo, trumpalaikės muzikinio ir meninės saviraiškos programas; profesinės linkmės muzikinio ir šokio ugdymo modulius.

Rokiškio jaunimo centras vykdo pradinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą, pagrindinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą bei neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo programas.

Rokiškio rajono kūno kultūros ir sporto centras vykdo formalųjį švietimą papildančio sportinio ugdymo ir neformaliojo sportinio ugdymo programas.

Rokiškio r. Pandėlio universalus daugiafunkcis centras vykdo dailės, muzikos, dainavimo, šokio neformaliojo vaikų švietimo programas.

Neformaliojo švietimo skyriai vykdo šias programas:

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos neformaliojo švietimo skyrius vykdo pradinio ir pagrindinio muzikinio, pradinio dailės ir šokio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas bei neformaliojo vaikų švietimo programas.

Rokiškio r. Kamajų Antano Strazdo gimnazijos neformaliojo švietimo skyrius vykdo pradinio ir pagrindinio šokio, pradinio muzikinio, dailės ir teatro formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas bei neformaliojo vaikų švietimo programas.

Rokiškio r. Obelių gimnazijos neformaliojo švietimo skyrius vykdo tapybos, keramikos, dainavimo ir muzikavimo neformaliojo vaikų švietimo programas.

Mokiniai lanko bendrojo ugdymo mokyklų neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimus (būrelius), kurie vyksta visose rajono mokyklose (11 mokyklų). Mokyklų vykdomų būrelių ugdymo kryptys labai įvairios – gamta, ekologija, pilietiškumo ugdymas, techninė kūryba, informacinės technologijos, etnokultūra, turizmas ir kt.

Mokiniai dalyvauja tikslinėse NVŠ programose, kurių paskirtis – plėtoti neformalųjį vaikų švietimą, siekiant didinti neformaliojo vaikų švietimo prieinamumą savivaldybės teritorijoje. NVŠ teikėjai - laisvieji mokytojai, NVO, VŠĮ ir kt. vykdo įvairių krypčių neformaliojo vaikų švietimo programas. Iki 40 proc. vykdomų programų iš dalies arba pilnai atitinka savivaldybės nustatytą prioritetinę programos ugdymo kryptį – techninė kūryba ir technologijos, skatinančios gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos tyrimų ir eksperimentines veiklas.

Neformaliojo švietimo paslaugos

Formalųjį švietimą papildančiose ir neformaliojo švietimo programose kasmet dalyvauja apie 70 proc. rajono mokinių. Populiariausios programos (būreliai) yra: muzikos (fortepijono, smuiko, gitaros, kanklių, estradinio dainavimo) – kasmet renkasi apie 16 proc. mokinių, sporto (krepšinio, ledo ritulio, šaudymo, lengvosios atletikos, tinklinio, dziudo) – renkasi apie 12 proc. mokinių, choreografijos – renkasi apie 9,3 proc. mokinių, dailės – renkasi apie 4,2 proc. mokinių, anglų kalbos – renkasi apie 4 proc. mokinių. Švietimo įstaigų siūlomas neformalus švietimas Rokiškio rajono savivaldybės ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo įstaigose pasižymi įvairove: meniniai būreliai (dainų, šokių, teatro keramikos), sportiniai būreliai (plaukimo, krepšinio, futbolo), techniniai būreliai (robotikos, tinklapių kūrimo), mokomieji būreliai (anglų kalbos), lyderystės būreliai ir kiti.

Rokiškio rajono savivaldybės švietimo centras

Mokytojų kompetencija ir kvalifikacijos tobulinimas daro didelę įtaką mokinių pasiekimams ir pažangai, asmenybės ūgčiai, saviraiškam dalyvavimui įvairiose veiklose, dialogiškam ir tyrinėjančiam ugdymui. Rokiškio rajono savivaldybės švietimo centras organizuoja įvairius mokymus, vykdo projektinę veiklą, susijusią su mokytojų kompetencijų tobulinimu, atsižvelgiant į šiandienos aktualijas. Švietimo centras planuodamas metų veiklas, atlieka poreikių nustatymo apklausas ir atsižvelgdamas į jas siūlo mokykloms aktualias kvalifikacijos tobulinimo temas bei kryptis pedagoginiams darbuotojams.

Pedagoginė psichologinė tarnyba

Integruotai ugdomiems specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams reikalinga koordinuotai teikiama pagalba ir ugdymo įstaigose, ir pagalba šeimoms.

Visos švietimo įstaigos ir jose dirbantys pagalbos mokiniui, pedagogams, tėvams specialistai bendradarbiauja ir palaiko ryšius su Rokiškio pedagogine psichologine tarnyba (toliau - PPT), kuri siekia užtikrinti pedagoginę psichologinę pagalbą vaikams, jų tėvams (globėjams) bei mokytojams dėl vaikų ugdymo problemų, vykdo profesinį konsultavimą karjeros planavimo klausimais, plėtoja projektinę ir prevencinę veiklą, skirtą darbui su vaikais ir paaugliais, pagal esamas galimybes dirba su gabiais mokiniais, tobulina darbuotojų kvalifikaciją.

Vykdamas išskeltus uždavinius tarnybos specialistai 2020 metais dirbo kryptingai ir nuosekliai. Strateginiame ir metiniame plane numatytos veiklos buvo įgyvendintos. Kai kurios veiklos buvo atliekamos per ZOOM platformą. Vienas renginys, skirtas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, dėl karantino ir savo specifikos neįvyko.

Pedagoginė psichologinė tarnyba aptarnauja 3946 Rokiškio rajono švietimo įstaigų ugdytinius, iš jų 837 vaikai turi specialiųjų poreikių (išskyrus gabius vaikus). Tarnyboje dirba 6 švietimo pagalbos specialistai ir gydytoja neurologė.

2020 metais į PPT dėl ugdymosi sunkumų išsiaiškinimo, ugdymo programos skyrimo ar pakeitimo kreipėsi vaikai ir jaunuoliai bei jų tėvai ir ugdantys pedagogai. Atlikta: kompleksinio

pedagoginio psichologinio vaikų įvertinimų- 164, vaiko mokyklinio brandumo įvertinimų -5, gabių vaikų įvertinimų – 4, psichologinių įvertinimų dėl profesijos pasirinkimo- 8, paruošta pažymų dėl egzaminų pritaikymo- 47.

Specialistai padeda švietimo įstaigoms spręsti specialiųjų ugdymosi poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčių mokinių ugdymo, socializacijos problemas, konsultuodami vaiko gerovės komisijų narius, švietimo įstaigų pedagogus, tėvus ir kt. Buvo suorganizuota 140 specialiojo pedagogo konsultacijų, 166 logopedo konsultacijos, 199 socialinio pedagogo konsultacijos, 1646 psichologų konsultacijos.

Mokyklų bendruomenėms buvo vedami seminarai, mokymai, konferencijos. Specialistai parengė ir organizavo 40 paskaitų, iš jų galima paminėti: Respublikinė konferencija „Įtraukiojo ugdymo link. Švietimo pagalbos teikimo patirtys karantino metu“, Švietimo pagalbos specialistų viešosios konsultacijos ŠMSM, mokymai „Įsisąmoninimu grįstos psichologijos intervencijų mokytojas“, mokymų ciklas specialistams dirbantiems su vaikais, turinčiais įvairiapusių raidos, elgesio, emocijų sutrikimų vaikais, NŠA konferencija – „PPT veiklos aktualijos“. Specialiųjų poreikių mokiniams organizuotos viktorinos, konkursai ir kiti renginiai. Pasirašytos ir pratęstos naujos bendradarbiavimo sutarys su socialiniais partneriais: ROTARY klubu, VšĮ Rokiškio ligonine, VšĮ Psichinės sveikatos centru, VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligonine ir kt.

Trūkstamos ir nepakankama apimtimi koordinuotai teikiamos švietimo pagalbos paslaugos

Rokiškio rajono savivaldybėje yra trūkumas žmogiškųjų išteklių darbui su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais vaikais. Rokiškio rajono savivaldybėje su vaikais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių bei turinčiais kalbos ir komunikacijos sutrikimų dirba logopedai, specialieji pedagogai, psichologai (psichologo asistentai), socialiniai pedagogai, mokytojo padėjėjai, kineziterapeutas, judesio korekcijos mokytojas. Specialistų, dirbančių su specialiųjų ugdymosi poreikių vaikais, ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo pasiskirstymas yra netolygus. Logopedai, bent 0,25 etatu, dirba visose įstaigose, išskyrus J. Tumo-Vaižganto gimnaziją bei Suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centrą. Tuo tarpu psichologo 1 etatas tenka 3 švietimo įstaigoms.

11 lentelė. Švietimo pagalbos specialistų etatų išsidėstymas ugdymo įstaigose, kurių steigėjas Rokiškio rajono savivaldybė, 2021 m. pradžioje.

Eil. Nr.	Švietimo įstaigos	Mokinių skaičius ⁴	Pareigybės pavadinimas					Viso etatų skaičius
			Psichologai	Logopedai	Specialieji pedagog.	Socialiniai pedagog.	Mokytojo padėjėjai	
1	Rokiškio Juozo Tumo- Vaižganto gimnazija	528	1	0	1,5	1,5	0	4
2	Rokiškio r. Juodupės gimnazija	234	0,75	0,25	0,75	0,75	1	3,5
3	Rokiškio r. Kamajų Antano Strazdo gimnazija	292	0	0,5	0,5	1,5	1	3,5
4	Rokiškio r. Obelių gimnazija	221	0,55	1,25	1,45	1	3	4,85
5	Rokiškio r. Pandėlio gimnazija	260	0	0,5	1	1	1	3,5
6	Rokiškio pagrindinė mokykla	35	0	0,54	7,22	0,5	7	15,26
7	Rokiškio Senamiesčio progimnazija	386	0,5	1,25	2	1	1	5,75

⁴ Įskaitant priešmokyklinės ir ikimokyklinės grupės lankančius vaikus.

8	Rokiškio Juozo Tūbelio progimnazija	641	1	1,5	1,75	1,5	1	6,75
9	Rokiškio suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centras	105	0,25	0	1	0,75	0	2
10	Rokiškio mokykla-darželis „Ažuoliukas“	253	0	1,75	0,5	1	2,75	6
11	Rokiškio r. Panemunėlio mokykla daugiafunkcis centras	31	0	0,25	0,25	0	0,25	0,75
12	Rokiškio lopšelis-darželis „Nykštukas“	105	0	0,65	0,75	0,5	1	2,9
13	Rokiškio lopšelis-darželis „Pumpurėlis“	173	0	2,5	1	0,5	3	7
14	Rokiškio lopšelis-darželis „Varpelis“	187	0	2,5	0,75	1	4	8,25
15	Rokiškio r. Juodupės lopšelis-darželis	88	0	0,5	0	0,5	0,5	1,5
16	Rokiškio r. Pandėlio universalus daugiafunkcis centras	170	0	0,5	0	0	0,5	1
17	PPT	-	2	1	1	1	-	5

Duomenų šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės Švietimo ir sporto skyrius, Pedagoginė psichologinė tarnyba, švietimo įstaigos

2020-2021 metais fiksuoti 873 specialiųjų poreikių turintys švietimo įstaigų ugdytiniai. Tai sudaro 21,2 proc. visų belankančių ugdymo įstaigas.

12 lentelė. Rokiškio rajono ugdymo įstaigose pagalbos teikimas vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių 2020-2021 m.

PPT specialisto pareigybės pavadinimas	PPT		Mokykloje	
	Mokinių skaičius (įrašykite lentelėje):	Konsultacijų/pratybų skaičius (įrašykite lentelėje):	Mokinių skaičius (įrašykite lentelėje):	Konsultacijų/pratybų skaičius (įrašykite lentelėje):
Psichologas	803	1302	245	344
Socialinis pedagogas	12	73	-	-
Specialusis pedagogas	7	24	-	-
Logopedas	8	36	-	-
Surdopedagogas	-	-	-	-
Tiflopedagogas	-	-	-	-

Duomenų šaltinis: Pedagoginė psichologinė tarnyba

Pedagoginės psichologinės tarnybos atliktais skaičiavimais ir remiantis ugdymo įstaigų ataskaitomis 837 vaikams buvo reikalinga specialioji pedagoginė pagalba. Dalis visų reikalingų pratybų nebuvo suteikta dėl žmogiškųjų išteklių stygiaus. Tais pačiais metais apie 40 proc. viso psichologinės pagalbos poreikio nebuvo suteikta. Socialinės pagalbos – apie 60 proc. visų pratybų poreikio nebuvo suteikta. Geresnė situacija su mokytojo padėjėjo teikiamomis pratybomis –

mokytojo padėjėjų etatų savivaldybėje daugėja, tačiau iki pilno poreikio patenkinimo specialistų trūksta.

Mokyklose yra nepakankamas kiekis specialistų, teikiančių specialiąją pedagoginę, psichologinę, socialinę pedagoginę, mokytojo padėjėjo pagalbą. Pagal pateiktus duomenis, kad 100 proc. būtų užtikrintas pratybų teikimas specialiujų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, reikalingi bent 41,5 etato (šiuo metu yra 19,07 etatų) specialiajai pedagoginei pagalbai teikti. Tokiu atveju vienam etatui tektų apie 12 specialiujų ugdymosi poreikių turinčių vaikų (dabar vienam specialistui tenka apie 20 vaikų). Norint, kad 100 proc. būtų užtikrinta psichologinė pagalba specialiujų poreikių turintiems vaikams, reikalinga papildomai 1,95 psichologo etato (šiuo metu yra 6,05), tuomet 1 psichologo etatui tektų apie 105 specialiujų poreikių turintys vaikai (šiuo metu tenka 139 vaikai). Norint, kad 100 proc. būtų užtikrintas socialinės pedagoginės pagalbos teikimas specialiujų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, savivaldybėje reikėtų 33,4 socialinio pedagogo etatų (šiuo metu yra 13). Tuomet 1 socialinio darbuotojo etatui tektų apie 25 specialiujų ugdymosi poreikių turinčių vaikų (šiuo metu 1 etatui tenka 65 vaikų). Norint, kad 100 proc. būtų užtikrinta mokytojo padėjėjo pagalba, reikalingi dar 28 mokytojų padėjėjų etatai (šiuo metu yra 27). Tokiu atveju 1 mokytojo padėjėjo etatui tektų 15 specialiujų ugdymosi poreikių turinčių vaikų. Šiuo metu 1 mokytojo padėjėjo etatui tenka 64,4 vaikų).

Pagal Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo 14 punktą⁵, siekiant užtikrinti pagalbos visuotinumą ir prieinamumą, vienas mokykloje dirbantis psichologas teikia pagalbą ne daugiau kaip 400 mokinių (vaikų) ir vienas švietimo pagalbos tarnyboje dirbantis psichologas teikia pagalbą ne daugiau kaip 2000 mokinių (vaikų). 2020-2021 m. m. Rokiškio rajono savivaldybės ugdymo įstaigas lankė 3946 vaikai.

Kadangi yra švietimo pagalbos specialistų poreikis ugdymo įstaigose, tikslinga papildyti mobilią komandą, susidedančią iš psichologo, specialiojo pedagogo, logopedo, važiuojančią į skirtingas Savivaldybės mokyklas skirtingomis savaitės dienomis. Tokia praktika yra taikoma ir kitose savivaldybėse. Taip pat reikalinga organizuoti mokymus pedagogams, kaip dirbti su skirtingais vaikais ir ugdyti kitokio vaiko priėmimą klasėje.

Socialinės paslaugos

Koordinuotai teikiamos socialinės paslaugos apima paslaugas šeimai ir vaikui. Mokamos išmokos: globos (rūpybos), išmoka įvaikinus vaiką, išmoka vaikui, vaiko laikinosios priežiūros išmoka, išmoka vienu metu gimus daugiau kaip vienam vaikui, vienkartinė išmoka nėščiai moteriai, vienkartinė išmoka vaikui.

Socialinės paskirties išmoka mokama besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai. Rokiškio rajono savivaldybėje, Statistikos departamento duomenimis, 1119 mokiniai gavo nemokamą maitinimą 2020 m. (palyginimui: Biržų rajone – 807, Kupiškio rajone – 493, Pasvalio rajone – 842, Panevėžio rajono savivaldybėje – 1068). Tai reiškia, kad 39,85 proc. visų Rokiškio rajono savivaldybės ugdymo įstaigose besimokančių vaikų gauna nemokamą maitinimą.

2020 m., vadovaujantis Šeimų, auginančių vaikus su negalia, socialinio saugumo stiprinimo pritaikinant būstą ir gyvenamąją aplinką tvarkos aprašu, buvo vykdoma būsto pritaikymo programa vaikams, turintiems sunkią negalią. Pagal šią programą vaikams, turintiems sunkią negalią, nupirktos sensorinės prekės (balansavimo priemonės, pasunkintos ir judesius varžančios priemonės, vaizdinės stimuliacijos priemonės, supimo, garso slopinimo įrangos, automobilinė kėdutė). Vienam vaikui su sunkia negalia įrengtos asmens higienos patalpos, kitam vaikui įrengti buitiniai valymo įrenginiai.

13 lentelė. Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vykdoma socialinio saugumo stiprinimo programa

Programos pavadinimas	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	709	578	578	537	559

⁵ Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V-663 „Dėl psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Būsto ir aplinkos pritaikymas	2	7 (iš jų 3 vaikai, turintys sunkią negalią)	4 (iš jų 1 vaikui)	8 (iš jų 5 vaikai)	6 (iš jų 3 vaikai)
-------------------------------	---	---	--------------------	--------------------	--------------------

Duomenų šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės 2021 m. socialinių paslaugų planas

Bazinė Rokiškio savivaldybės socialinių paslaugų infrastruktūra sukurta, socialinėms problemoms kokybiškai spręsti skiriama daugiau lėšų, tačiau paslaugų poreikis tam tikroms gyventojų grupėms dar išlieka:

14 lentelė. Socialinių paslaugų teikimas ir teikimo galimybės Rokiškio savivaldybėje

Įstaiga	Paslaugų gavėjų socialinė grupė	Socialinė paslauga	Socialinės paslaugos teikimo mastas	Galimybės socialinėms paslaugoms teikti
Obelių socialinių paslaugų namai	Likę be tėvų globos vaikai, socialinės rizikos vaikai	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa bendruomeniniuose vaikų namuose	Gavėjų skaičius 2020 m. – 31 vaikas	Bendruomeniniai vaikų namai yra įsikūrę 4 individualiuose gyvenamuosiuose namuose. Du namai yra Obeliuose, du Rokiškio mieste. Šeimynoje gali gyventi 8 vaikai nuo 3 metų iki 18 m.
	Vaikus globojantys asmenys ar šeimos	Pagalbą globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, šeimynų dalyviams, tėviams ar besirengiantiems jais tapti	Nuo 2021 m prijungtas Globos centras. Paslauga teikiama 72 vaikams.	Vaikus globojantys asmenys ar šeimos
	Socialinę riziką patyrę šeimos ir vaikai	Apgyvandinimo paslaugos Krizių centre	Iki 15 asmenų	Apgyvandinamos moterys arba vyrai su vaikais, patekę į krizines situacijas. Poreikis patenkinamas.
Rokiškio socialinės paramos centras	Socialinę riziką patyrę asmenys	Apgyvandinimas savarankiško gyvenimo namuose	Gavėjų skaičius 2020 m. – 37 asmenys	Apgyvandinimo paslaugos pilnai patenkinamos.
	Neįgalūs, senyvo amžiaus vieniši asmenys	Dienos ir trumpalaikė socialinė globa	Gavėjų skaičius 2020 m. – 22 asmenys	Trumpalaikė socialinė globa patenkinama, neįgalių asmenų paslaugas gauna kitose socialinės globos

				įstaigose
	Neįgalūs jaunuoliai	Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymas	Gavėjų skaičius 2020 m. – 17 asmenys	Paslauga bus keičiama į alternatyvią paslaugą - dienos socialinė globa institucijoje
	Sunkią negalią turintys asmenys	Dienos socialinė globa	Gavėjų skaičius 2020 m. – 55 asmenys	Dienos socialinė globa patenkinama pilnai, tik reikalinga licencija vaikams su sunkia negalia
	Sunkią negalią turintys asmenys	Integrali pagalba į namus	Gavėjų skaičius 2020 m. – 45 asmenys	Poreikis patenkinamas pilnai
		Pagalba į namus	Gavėjų skaičius 2020 m. – 172 asmenys	Pagalba į namus poreikis patenkinamas, pagrindinė problema-transporto priemonės dėl atokesnių seniūnijų.

Duomenų šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės 2021 m. socialinių paslaugų planas

Rokiškio rajono savivaldybėje socialinių paslaugų šeimai ir vaikui išvystymas atitinka socialinių paslaugų normatyvą teikiant šeimos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose paslaugas (poreikis patenkinamas), šeimos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo dienos centruose paslaugas (vaikams – 36, tai yra 1 vieta 10 000 gyventojui daugiau nei šalies normatyvai).

Rokiškio rajono savivaldybėje nėra teikiama dienos socialinė pagalba / integrali pagalba į namus ir pagalba į namus vaikui su negalia (jo šeimai). Šalies normatyvai – 1 (10 000 gyventojų). Rokiškio rajono savivaldybėje nėra paskirtų vietų dienos socialinei globai ir socialinei priežiūrai įstaigoje vaikui su negalia. Šalies normatyvas – 11 vietų (10 000 gyventojų). Taip pat nėra teikiama trumpalaikė socialinė globa vaikui su negalia (šalies normatyvas 10 000 gyventojų – 2).

Vaikui su negalia suteikiama ilgalaikė socialinė globa. Rokiškio rajono savivaldybėje atitinka normatyvus, išskyrus vaikui su negalia teikiamas paslaugas grupinio gyvenimo namuose, bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

Socialinių paslaugų centras

Rokiškio rajono savivaldybėje socialines paslaugas teikia Socialinės paramos centras, įkurtas Rokiškio mieste. Rokiškio rajono socialinių paslaugų centras teikia šias paslaugas⁶:

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo dienos centras. Dienos centrą gali lankyti: regos, klausos, judėjimo negalią turintys, cerebriniu paralyžiumi sergantys, kompleksinės negalios ir sutrikusio intelekto jaunuoliai. Dienos centras teikia šias paslaugas: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo; bendravimo, laisvalaikio organizavimo, ugdymo organizavimo, maitinimo organizavimo (kai paslauga teikiama ilgiau nei 5 val. per dieną), asmeninės higienos paslaugų organizavimo.

Specialaus transporto organizavimo ir teikimo paslaugos. Paslaugos teikiamos asmenims, kurie dėl judėjimo, intelektinės negalios, ar ligos, turi judėjimo problemų ir dėl nepakankamų pajamų negali naudotis visuomeniniu ar individualiu transportu;

Sociokultūrinės paslaugos – laisvalaikio organizavimo paslaugos teikiamos siekiant išvengti socialinių problemų, mažinant socialinę atskirtį, aktyvinant bendruomenę. Šias paslaugas gali gauti socialinės rizikos šeimos;

⁶ Pateikiamos įstaigos paslaugos, apimančios tik paslaugų vaikui ir šeimai sritis.

Asmens higienos ir priežiūros paslaugos – pagalba asmenims (šeimoms), kurie dėl nepakankamų pajamų ar skurdo negali pasirūpinti savo higiena;

Pagalbos į namus paslaugos – paslaugos padedančios vaikams su negalia ir jų šeimoms tvarkytis buityje bei dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Rokiškio rajono Bendruomeniniai šeimos namai, veikiantys pagal projektą "Kompleksinės paslaugos šeimai Rokiškio rajone"

Projektą nuo 2018 metų įgyvendina Rokiškio savivaldybės administracija su partneriais VŠĮ "Saviugdų centras", "Rokiškio socialinės paramos centras" bei "Gelbėkit vaikus" organizacija (nuo 2020.04 nutraukė partnerystės sutartį). Projektą finansuoja Europos socialinių fondų agentūra, todėl gyventojams visos paslaugos yra nemokamos.

Bendruomeniniuose šeimos namuose teikiamos kompleksinės paslaugos Rokiškio ir Rokiškio rajono šeimoms bei asmenims, siekiant mažinti socialinę atskirtį ir kovoti su skurdu.

Gyventojai gali gauti tokias paslaugas:

Psichosocialinės paslaugos. Individualios ir šeimos psichologo konsultacijos - asmenims ir jų šeimoms bei artimiesiems, kurie išgyvena krizes, patiria ar patyrė traumuojančius emocinius išgyvenimus (nedarbas, netektys, ligos, šeimos nario neįgalumo atsiradimas, vaiko globos nustatymo atvejais, vieno iš tėvų emigracijos dėl darbo atvejais, partnerio / sutuoktinio neištikimybės atvejais). Grupinės psichologo konsultacijos - organizuojamos asmenims, kurie buvo patyrę smurtą, susidūrę su sunkiomis ligomis (lėtinėmis, priklausomybėmis nuo psichoaktyvių medžiagų, lošimais ir kt.), išgyvenantiems skyrybas, netektis, savižudybės atvejus artimoje aplinkoje.

Pozityvios tėvystės mokymai. Mokymai teikiami tėvams auginantiems ar ruošiantiems jais tapti taip pat gali dalyvauti ir "močiutės" daug laiko praleidžiančios su anūkais. Mokymų metu kalbama apie vaikų raidą ir elgesį bei elgesio priežastis, apie ryšio kūrimą su vaiku, jausmų supratimą bei valdymą, apie ribų nustatymą, sakymą "ne", apie prasmingas bausmes bei pozityvią discipliną.

Šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos. Grupiniai užsiėmimai/paskaitos - užsiėmimai skirti jaunoms šeimoms, kurios susiduria su įvairiais sunkumais, kuriant šeimą ir auginant vaikus. Nedidelė šeimyninė patirtis sukelia pareigų bei buities pasidalijimo sunkumus, dėl to kyla porų tarpusavyje konfliktai. Šie užsiėmimai vyko 10-yje Rokiškio rajono seniūnijų.

Šeimų klubų veiklos: stovyklos, žygiai bei garsų terapija - šios paslaugos skirtos projekte dalyvaujančioms šeimoms, siekiant sudaryti galimybes ištrūkti nuo kasdienės rutinos ir turiningai kartu praleisti laiką bei įgyti naujų žinių, išbandyti įvairias veiklas. Žygių metu leisti laiką kartu gamtoje, ugdant sveiką gyvenseną. Gongų garsų terapija leis patirti regeneruojantį ir atpalaiduojantį poveikį, paleisti įtampą, nuovargį ir baimes.

Šeimos mediacijos paslaugos. Vienas veiksmingiausių būdų sumažinti skyrybų metu patiriamų traumų šeimoms yra mediacija - taikus ginčų sprendimo būdas. Nešališkas mediatorius padeda šalims rasti išeitį konfliktinėje situacijos, ne vien skyrybų metu, tačiau ir tuomet kai žmonės tiesiog tarpusavyje nebegali susišnekėti nekonfliktuodami.

Asmeninio asistento paslauga (pradėta teikti 2020 liepos mėnesio). Šia paslauga gali naudotis Rokiškio bei Rokiškio rajono gyventojai nuo 16 metų iki 65 metų amžiaus ir kuriems yra nustatytas neįgalumo lygis (lengvas, vidutinis, sunkus) arba darbingumo lygis (55 procentai ir mažesnis) dėl fizinės (judėjimo, regos, klausos, vidaus organų sutrikimai) ir (ar) kompleksinės negalios, kuri visiškai arba vidutiniškai apriboja jų veiklą, ir kuriems reikalinga kitų asmenų pagalba. Asmeninio asistento paslauga - atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, namų ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojanti) individualiai asmeniui iki 4 valandų per parą teikiama pagalba, padedanti įgalinti asmens savarankiškumą ir užtikrinanti svarbiausias asmens gyvybines funkcijas (asmens higiena, mityba, judumas / mobilumas, socialiniai santykiai ir aplinka), kurios padėtų asmenims gyventi bendruomenėje pilnavertį gyvenimą bei integruotis į darbo rinką.

Projekto "Kompleksinės paslaugos šeimai Rokiškio rajone" paslaugas jau yra gavę apie 900 žmonių. Didžiausios paklausos sulaukė individualios psichologo konsultacijos, šia paslauga

pasinaudojo 380 gyventojų; šeimos konsultacijas gavo per 200 asmenų. taip pat didelio susidomėjimo sulaukė ir pozityvios tėvystės mokymai, šiuose mokymuose dalyvavo 153 tėveliai. Šeimos įgūdžių ugdymo paslaugomis naudojosi virš 200 Rokiškio rajono gyventojų, o mediacijos paslaugas išbandė apie 50 gyventojų. Asmeninio asistento paslaugą jau gavo apie 20 gyventojų.

2021 metų gruodžio 31 dieną projektas " Kompleksinės paslaugos šeimai Rokiškio rajone" baigsis, liks tik asmeninio asistento paslauga (iki 2022 metų gruodžio mėn.).

Šiais metais Rokiškio gyventojai galės naudotis šiomis paslaugomis: individualios psichologo konsultacijos, grupinės psichologo konsultacijos (bus renkamos 5 grupės); pozityvios tėvystės mokymai (bus organizuojamos 3 grupės); mediacijos paslaugos; garsų terapija (3 grupės); stovykla projekto dalyviams bei 2 žygiai (sportinis ir edukacinis); asmeninio asistento paslauga.

Globos centras

Rokiškio rajono savivaldybės socialinių paslaugų centre veikia globos centras, kurio tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, globėjų (rūpintojų), globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, globėjams (rūpintojams), globėjams giminaičiams, įtėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga informacinė, konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje. Globos koordinatorės, taip pat atestuotos socialinės darbuotojos veda mokymus būsimiems ir jau esamiems globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, šeimynos dalyviams bei būsimiems įtėviams, atlieka asmenų ar šeimų tinkamumo būti globėjais (rūpintojais), budinčiais globotojais, įtėviais vertinimą.

Dienos centrai

Rokiškio rajono savivaldybėje yra 7 dienos centrai. Vaikų dienos centrų tikslinė grupė – šeimos, turinčios mažas pajamas, nepilnos šeimos, gausios šeimos, šeimos, turinčios priklausomybių, šeimos, neužtikrinančios vaikui reikiamos priežiūros ir ugdymo. Statistikos departamento duomenimis 2020 m. Rokiškio rajono savivaldybėje 148 vaikai gavo socialines paslaugas dienos centruose (palyginimui Kupiškio rajone yra 7 dienos centrai, kur paslaugos buvo suteiktos 30 vaikų, Panevėžio mieste – 4 dienos centrai, kur paslaugos buvo suteiktos 33 vaikams, Pasvalio rajone 7 dienos centrai, kur paslaugos buvo suteiktos 36 vaikams, Panevėžio rajone 3 dienos centrai ir Biržų rajone (8 dienos centrai) 168 vaikai iš socialinę riziką patiriančių šeimų. Galima pastebėti, kad palyginus su gretimomis savivaldybėmis, Rokiškio rajono savivaldybėje buvo suteikiamos paslaugos dienos centruose ne tik vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų bet ir tose vietovėse gyvenančių šeimų vaikams. Kitokia situaciją yra vaikų su negalia, gaunančių socialines paslaugas dienos centruose, atveju. Statistikos departamento duomenimis 2020 m. Rokiškio rajono savivaldybėje esančiuose dienos centruose socialines paslaugas gavo 148 vaikai, 76 iš jų su negalia (palyginimui: Biržų rajone – 36, Kupiškio rajone – 1, Panevėžio mieste – 126, Panevėžio rajone- 115, Pasvalio rajone – 7. Dienos centruose vykdomi užsiėmimai pagal lankytojų pomėgius, vyksta fizinio lavinimo užsiėmimai, ugdymo užsiėmimai grupėse, individualūs pokalbiai su vaikų šeimomis centre, renginiai centruose.

15 lentelė. Socialinių paslaugų infrastruktūra vaikui ir šeimai Rokiškio rajono savivaldybėje 2021 m.

Socialinių paslaugų įstaigos tipas	Įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Gavėjų skaičius ⁷
Šeimyna	Jekaterinos Sulejevos „Katalėjos“ šeimyna	Rokiškio rajono savivaldybė	9
Vaikų dienos centrai	VšĮ „Gelbėkit vaikus“ vaikų dienos centras „Ąžuolėlis“		15 vaikų
	VšĮ „Gelbėkit vaikus“ vaikų dienos centras		15 vaikų

⁷ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną

	„Vaivorykštė“		
	VšĮ „Gelbėkit vaikus“ vaikų dienos centras Juodupėje		15 vaikų
	VšĮ „Gelbėkit vaikus“ Pandėlyje		15 vaikų
	Kriaunų vaikų dienos centras „Pas Maltiečius“		23 vaikai
	Obelių socialinių paslaugų namų vaikų dienos centras		15 vaikų
	Pakriaunių kaimo bendruomenės“ vaikų dienos centras		10 vaikų

Duomenų šaltinis: Rokiškio rajono savivaldybės 2021 m. socialinių paslaugų planas.

Trūkstamos ir nepakankama apimtimi koordinuotai teikiamos socialinės paslaugos

Rokiškio rajono savivaldybėje, esant poreikiui, veikia Obelių socialinių paslaugų namų krizių centras. Krizių centro veikla – laikinas nakvynės, socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo bei kitų būtinųjų paslaugų (asmens higienos, bitinių ir kt.) suteikimas asmenims, jei jie dėl patirto smurto, prievartos, nustatyto vaiko apsaugos poreikio ar kitų priežasčių negali naudotis gyvenama vieta, siekiant atkurti savarankiškumą, prarastus socialinius ryšius ir padėti integruotis į visuomenę. Krizių centre paslaugos teikiamos:

- Socialinę riziką patiriančios šeimos, turinčioms vaikų;
- Vaikams, kuriems pagal LR vaiko teisių pagrindų įstatymą nustatyta laikinoji priežiūra;
- Besilaukiančioms moterims;
- Vienišiemis tėvams ir jų vaikams;
- Nepilnametėms besilaukiančioms merginoms ar nepilnametėms motinoms.

Krizių centras, siekdamas įgyvendinti jam nustatytus veiklos tikslus, vykdo šias funkcijas: teikia bendrąsias socialines paslaugas ir specialiąsias socialines paslaugas, organizuoja prevencines priemones įstaigos veiklos srityje, siekiant užkirsti kelią kilti asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms. Socialinės priežiūros paslaugos organizuojamos ir teikiamos 24 val. per parą. Socialinių paslaugų poreikis nustatomas, socialinės paslaugos skiriamos, teikiamos ir mokėjimo už jas tvarka nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos ir Savivaldybės teisės aktais. Apgyvendinimas krizių centre skiriamas, vadovaujantis savivaldybės administracijos priimtu sprendimu dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo (SP-9 forma patvirtinta LR socialinės apsaugos ir darbo ministro)

Tikslinga suburti mobilią grupę, kurią sudarytų psichologas, socialinis darbuotojas, sveikatos priežiūros specialistas. Mobili grupė, esant poreikiui, teiktų paslaugas krizių cento patalpose.

Sveikatos priežiūros paslaugos

Koordinuotai teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos apima vaiko fizinį ir psichinį augimą ir vystymąsi.

Pirminė sveikatos priežiūra

Šiuo metu Rokiškio rajono savivaldybėje pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikė: VšĮ Rokiškio pirminės sveikatos pirminės asmens sveikatos priežiūros centras (toliau – Rokiškio PASPC, UAB „MediCa klinika“, UAB „Ginmedika klinika“, VšĮ Rokiškio psichikos sveikatos centras. Panevėžio apskrities Rokiškio rajono savivaldybės teritorija yra 1807 kv. km., kurioje 2021 metų pradžioje gyveno 28028 gyventojai.

VšĮ Rokiškio PASPC teikia pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros ir pirminės odontologinės priežiūros paslaugas. Be šių paslaugų teikiamos ir greitosios medicininės pagalbos paslaugos. Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas dar teikiamos Rokiškio poliklinikoje, Juodupės, Obelių ir Pandėlio ambulatorijose, Jūžintų, Laibgalių, Panemunėlio

bendrosios praktikos gydytojo kabinetuose. Odontologijos paslaugos, be Rokiškio PASPC, teikiamos dar privačiuose kabinetuose: UAB Rokiškio odontologijos klinika, UAB Laudenta, UAB A. Didžiulio odontologijos klinika, N. Kalvelienės odontologijos kabinetas, R. Šalčiuvienės odontologijos kabinetas, UAB „Kelstoma“, R. Šaferienės odontologijos kabinetas, G. Juknienės IĮ, Rokiškio odontologijos centras S. Laurinonio IĮ, S. Maižiūtės IĮ, UAB Aukštaitijos odontologijos namai, V. Česnavičienės IĮ, R. Keniausko odontologijos kabinetas.

VšĮ Rokiškio rajono ligoninė yra vienintelė antrines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti gydymo įstaiga Rokiškio rajono gyventojams. Pastaraisiais metais teikiamų paslaugų pasiūla išlieka panaši ar netgi auga. Bendras lovų skaičius ligoninėje 2014-2018 m. išaugo nuo 190 iki 192, apsilankymų pas gydytojus skaičius – nuo 45893 iki 55066, gydytojų specialistų konsultacijų skaičius – nuo 32637 iki 35938. Ankstyvesnė diagnozė, geresnė prevencija ir tikslingai nukreiptas gydymas yra svarbiausi veiksniai, mažinantys ligonių sirgimo trukmę bei jų mirtingumą. Potencialūs minėtų paslaugų vartotojai yra visi Rokiškio rajono gyventojai. Nors per paskutinius 5 metus paslaugos buvo teiktos 12 savivaldybių gyventojams, pagrindinę paklausą formuoja būtent Rokiškio rajono gyventojai.

VšĮ Rokiškio psichikos sveikatos centras teikia ambulatorinę medicininę pagalbą ūmių psichikos sutrikimų atvejais, vykdo ambulatorinę psichikos sveikatos priežiūrą bei teikia pagalbą dvasinės krizės ištiktiems asmenims ir jų artimiesiems. VšĮ Rokiškio psichikos sveikatos centro tikslas: gerinti gyventojų sveikatą, siekiant sumažinti sergamumą bei mirtingumą, organizuojant ir teikiant kvalifikuotas pirminės psichikos sveikatos priežiūros paslaugas, apimančias medikamentinį psichikos bei priklausomybės sutrikimų gydymą, slaugos paslaugų teikimą, psichologinę bei socialinę pagalbą pacientams bei jų šeimų nariams, psichikos ir priklausomybių ligų profilaktiką. Centras aptarnauja visus asmenis, kurie yra prisirašę prie Rokiškio rajono pirminių asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir yra drausti privalomuoju sveikatos draudimu.

Rokiškio rajono savivaldybės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos susiduria su iššūkiais dėl kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimo. Kiekvienoje Rokiškio rajono savivaldybės seniūnijoje yra bent po vieną kaimo medicinos punktą ir / ar ambulatoriją. Dėl pasaulyje ir šalyje besitęsiančios pandemijos vis daugiau žmonių vengia profilaktiškai tikrintis sveikatą, lankytis gydymo įstaigose, o tai gresia pavėluotu ligų diagnozavimu bei uždelstu įvairių ligų gydymu.

Visuomenės sveikatingumo skatinimas

Rokiškio rajono savivaldybėje yra visuomenės sveikatos biuras – institucija, atsakinga už sveikatos priežiūros vykdymą mokyklose, visuomenės sveikatos stiprinimą ir stebėseną, sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymą, ligų ir traumų profilaktikos priemonių organizavimą ir įgyvendinimą, psichikos sveikatos paslaugų bei ankstyvojo savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemą. Visuomenės sveikatos biure dirba 14 darbuotojų (11,85 etato): direktorius, vaikų maitinimo organizatorė ir 12 visuomenės sveikatos specialistų. Organizuoja fizinio aktyvumo užsiėmimus, vykdo paskaitas sveikos gyvensenos, ligų prevencijos temomis ir kt. veiklas.

2020 metais organizuotos veiklos: ankstyvosios intervencijos programa, priklausomybių konsultantų paslaugų teikimo organizavimas savivaldybėje, sveikos mitybos ugdymas ir maisto švaistymo mažinimas, priemonės „Aktyvi mokykla“ įgyvendinimas (sveikatą stiprinančių mokyklų plėtra), higienos įgūdžių mokymai, mokymai apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai ir kitos valstybės deleguotos funkcijos.

Trūkstamos koordinuotai teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos

Rokiškio rajono savivaldybėje trūksta sveikatos priežiūros specialistų, tarp jų ir šeimos gydytojų, yra vaikų ligų gydytojų trūkumas. Rokiškio rajono savivaldybė ėmėsi specialistų pritraukimo strategijos, numatydama skatinamąsias priemones – prie atlyginimo skirti papildomas išmokas.

Rajone nėra vaiko raidos centro, kuris teiktų specializuotą antrinę ir tretinę asmens sveikatos priežiūrą vaikams su raidos, psichikos ir elgesio sutrikimais. Vaiko raidos centro uždaviniai – padėti įveikti veiksnius, lemiančius raidos atsilikimą, išvengti antrinių sutrikimų ir sudaryti sąlygas

vaikams komunikuoti su aplinka verbaliniu ir neverbaliniu lygmeniu. Ankstyvosios vaiko raidos centras skirtas vaikams iki 7 m.

Dideli krūviai tenka ir sveikatos priežiūros specialistams mokyklose: 1 etato darbo krūviu dirbantis specialistas aptarnauja 3-4 objektus. Dėl to sudėtinga parengti darbo grafikus užtikrinant visuomenės sveikatos paslaugų teikimo kokybę.

Rokiškio rajono savivaldybėje yra trūkumas specialistų ir programų, orientuotų į autizmo sutrikimų turinčius vaikus. Yra atvejų, kai sunkių autizmo sutrikimų vaikus turinčios šeimos vežioja vaikus iš Rokiškio rajono į Vilniaus „Abos centrą“. „Abos centras“ – pirmasis centras Lietuvoje, raidos sutrikimą turintiems vaikams teikiantis Taikomosios elgesio analizės (ABA Applied Behavior Analysis) terapijos paslaugas, 2013 m. įsteigtas tėvų, auginančių raidos sutrikimą turinčius vaikus. „Abos centre“ kiekvienas vaikas ugdomas pagal individualiai jam sukurtą programą. Pirmiausia į centrą atėjęs mažylis įvertinamas griežtus BACB standartus atitinkančia vaiko vertinimo sistema, kai vertinami vaiko turimi įgūdžiai ir gebėjimai, individualūs vaiko poreikiai, kliūtys žinių įgijimui ir savarankiškam bei socialiniam gyvenimui. Po vertinimo atlikus kruopščią duomenų analizę sudaroma individuali, konkrečiam vaikui pritaikyta ugdymo programa, užtikrinanti, kad jo įgūdžiai ir žinios būtų formuojami netraumuojant mažylio, kokybiškai, profesionaliai, etiškai ir nuosekliai. Lietuvos autizmo asociacijos duomenimis, šalyje žmonių su įvairiapusės raidos sutrikimais (F84 (TLK 10) grupe) yra apie 2000. Stebima sutrikimų didėjimo tendencija. Kasmet diagnozuojama 200-300 naujų atvejų. Atsižvelgiant į tendenciją, autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų skaičius didėja.

Koordinuotai teikiamų paslaugų plėtra: atsižvelgiant į tendenciją autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų skaičiui didėti, reikalingas specialistas darbui su autizmo spektro sutrikimų turinčiais vaikais. Taip pat mokymai apie darbą su autizmo spektrą turinčiais vaikais specialistams, susiduriantiems su šių sutrikimų turinčiais vaikais (mokytojams, socialiniams darbuotojams, mokytojų ir socialinių darbuotojų padėjėjams).

Rokiškio rajono savivaldybės gyventojams yra ribotas prieinamumas prie vaikų psichiatro ir vaikų neurologo paslaugų. Vaikų psichiatras Rokiškio mieste yra, bet dėl garbaus amžiaus pacientai dažniau renkasi konsultacijas pas vaikų psichiatrą Panevėžyje, Šiauliuose. Tačiau pas psichiatrus Panevėžyje taip pat patekti sunku, kadangi yra susidariusios eilės. Paslauga sunkiai prieinama tiek vietos, tiek operatyvumo atžvilgiu. Neurologinių ir psichinių sutrikimų patiriantys asmenys – jautri grupė. Reikalingos pastovios konsultacijos stebint, kaip pritaikytas gydymo metodas, vaistai veikia pacientus. Todėl paslaugos prieinamumas vietos ir laiko atžvilgiu yra svarbūs kriterijai.

Mobilios grupės

Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje mobilias paslaugas teikia Panevėžio apskrities Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos mobili komanda. Komandos tikslas suteikti šeimai intensyvią komandą, padėti išgyventi krizes, bei siekti, kad vaikams būtų sudarytos geriausios sąlygos augant biologinėje šeimoje. Mobilios komandos siekis keisti tėvų gyvenimo būdą ir motyvuoti spręsti šeimos problemas iš esmės, kad būtų užtikrinami poreikiai, ugdomosi ir mokymosi galimybės. 2020-ais metais buvo 5 kreipimaisi iš Rokiškio rajono savivaldybėje gyvenančių šeimų – tai mažiausias besikreipiančiųjų skaičius tarp apskrities savivaldybių. Dažniausios priežastys: alkoholio vartojimas, smurtas artimoje aplinkoje. Specialistai su šeima ir vaikais dirba 30 dienų. Metinio mobilios komandos pasitarimo metu buvo aptartos vyraujančios problemos Rokiškio rajone: labai trūksta psichologų mokyklose. Norint vaikui atlikti pedagoginį/psichologinį įvertinimą, eilėje reikia laukti du mėnesius, bet jei atsiranda skubus atvejis - įvertinimas atliekamas greičiau.

Rokiškio rajono savivaldybėje socialinės intervencijos mobilias paslaugas jaunimui teikia VšĮ Rokiškio jaunimo centras. Paslaugos yra teikiamos Juodupės, Kamajų, Kriaunų ir Kazliškio seniūnijose. Ruošiamasi teikti paslaugas Panemunėlio seniūnijoje. Šios mobilios paslaugos skirtos 14-29 m. jaunimui.

Paslaugų prieinamumas

Daugiausiai visų prieinamų paslaugų yra Rokiškio mieste (3 priedas).⁸ Išsiskiria Obelių seniūnija, kurioje koncentruojasi įstaigos, teikiančios socialines paslaugas vaikams. Kazliškio, Kriaunų seniūnijose nėra švietimo įstaigų, o Panemunėlio seniūnijoje – socialinių paslaugų įstaigos (mobili grupė jaunimui planuoja veiklą artimiausiu laiku).

16 lentelė. Nepakankama apimtimi teikiamos ir neteikiamos / neprieinamos, tačiau reikalingos, Koordinuotai teikiamos paslaugos Rokiškio rajono savivaldybėje.

	Švietimo pagalbos paslaugos	Socialinės paslaugos	Sveikatos priežiūros paslaugos
Nepakankama apimtimi teikiamos paslaugos	Specialiojo pedagogo konsultacijos	Mobilus darbo su jaunimu paslaugos kaimo bendruomenėse	Vaikų priklausomybės ligų specialisto konsultacijos
	Socialinio pedagogo individualios konsultacijos	Individualios konsultacijos specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams (psichosocialinė pagalba)	Ankstyvos intervencijos programos, skirtos specialiųjų poreikių turintiems vaikams, vartojantiems alkoholį, tabako gaminiu, psichoaktyviausias medžiagas
	Emocijų ir elgesio korekcijos grupinės veiklos vaikams ir mokiniam	Grupinės konsultacijos specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams (psichosocialinė pagalba)	Vaikų psichiatro paslaugos Rokiškio rajono savivaldybėje
	Socialinių įgūdžių lavinimo grupinės veiklos vaikams	Pasirengimo šeimai ir tėvystės įgūdžių ugdymas	Vaikų neurologo paslaugos Rokiškio rajono savivaldybėje
	Psichologo individualios konsultacijos mokiniam	Suaugusių, patiriančių riziką savitarpio pagalbos grupė (psichosocialinė pagalba)	
	Psichologo individualios konsultacijos pedagogams	Užsiėmimai integruojant specialiųjų poreikių vaikus bendruomenėse	
	Psichologo individualios konsultacijos tėvams / globėjams	Mokymai apie specialiųjų elgesio poreikių turinčius vaikus tėvams / globėjams	
	Akredituoti mokymai švietimo pagalbos specialistams / pedagogams apie taikomąją elgesio analizę		
	Logopedo konsultacijos mokiniam (vaikams)		
	Mobili švietimo pagalbos specialistų grupė važiuojanti į mokyklas		
	Įvairaus pobūdžio įtraukieji lavinimo užsiėmimai specialiųjų poreikių turintiems vaikams		
Neprieinamos, tačiau reikalingos paslaugos	Elgesio analizės (ABA) konsultacinio centro paslaugos vaikams	Mobili grupė krizių centre atsidūrusiems asmenims	
		Mobili grupė intensyvios krizės įveikimui	
	Profesinio orientavimo specialisto konsultacijos	Dienos socialinės globos paslaugos vaikams su negalia	
Neteikiamos,	Grupiniai užsiėmimai tėvams /	Vaikų, patiriančių riziką	Reabilitologo paslaugos

⁸ 3 priedas „Paslaugų vaikui ir šeimai išsidėstymas Rokiškio rajono savivaldybės seniūnijose“ .

tačiau reikalingos paslaugos	globėjams, kurių vaikams nustatyta specialiojo ugdymo programa	savitarpio pagalbos grupė (psichosocialinė pagalba)	vaikams su negalia ir specialiųjų poreikių turintiems vaikams
	Elgesio korekcijos specialistų konsultacijos vaikams	Konsultacijos ir mokymai tėvams vaiko auklėjimo klausimais (psichosocialinė pagalba)	Vaikų vartojančių psichoaktyviasias medžiagas grupinės konsultacijos
	Mokymai pedagogams apie darbą su specialiųjų poreikių, emocinių ir elgesio sutrikimų, autizmo sutrikimų turinčius vaikus	Autizmo sutrikimų turinčių vaikų bei emocinių ir elgesio sutrikimų turinčių vaikų tėvų / globėjų savitarpio pagalbos grupė (psichosocialinė pagalba)	Sveikos gyvensenos programos, skirtos specialiuosius poreikius turintiems vaikams
	Modernus terapijų kabinetas su inovatyvia technika švietimo pagalbos tarnyboje	Prevencinės smurto prieš vaiką programos	Ergoterapeuto paslaugos vaikams su negalia
	Susikaupimo kambariai mokyklose		Judesio korekcijos baseine vaikams su negalia
	Gerų potyrių kambarys Rokiškio pagrindinėje mokykloje, skirtas vaikams, turintiems elgesio ir emocijų sutrikimų, specialiųjų ugdymosi poreikių		

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

Koordinuotai teikiamų paslaugų 2021-2023 m. plėtros plano tikslas – gerinti švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą.

Tiksliui pasiekti įstaigoms ir organizacijoms, atsakingoms už švietimo pagalbos, socialinių, sveikatos priežiūros paslaugų teikimą Rokiškio rajono savivaldybėje, rekomenduojama įtraukti programas į įstaigų strateginius planus.

1. Programa – koordinuotai teikiamų paslaugų kompleksiško užtikrinimas.
  - 1.1. Tikslas – užtikrinti paslaugų teikimo kompleksškumą.
  - 1.2. Uždavinys: tarpinstitucinio bendradarbiavimo užtikrinimas.
2. Programa – koordinuotai teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimas.
  - 2.1. Tikslas – užtikrinti koordinuotai teikiamų paslaugų kokybę.
  - 2.2. Uždaviniai: užtikrinti efektyvų žmogiškųjų resursų panaudojimą teikiant paslaugas; užtikrinti paslaugas, teikiančias rezultatus, orientuojantis į mikrolygmenį; užtikrinti siūlomų paslaugų įvairovę ir modernumą.
3. Programa – koordinuotai teikiamų paslaugų prieinamumo užtikrinimas.
  - 3.1. Tikslas – užtikrinti paslaugų pasiekiamumą.
  - 3.2. Uždaviniai: užtikrinti informacijos apie teikiamas paslaugas prieinamumą ir suprantamumą; užtikrinti paslaugų prieinamumą visose rajono teritorijose; užtikrinti operatyvų paslaugų teikimą; teikti paslaugas, vadovaujantis horizontaliaisiais principais; užtikrinti koordinuotai teikiamų paslaugų teikimą esant ekstremaliai situacijai dėl COVID-19 epidemijos.
4. Programa – koordinuotai teikiamų paslaugų teikimas poreikių grupėms.
  - 4.1. Tikslas – užtikrinti teikiamų paslaugų atliepimą paslaugų vartotojų poreikiams.
  - 4.2. Uždaviniai: užtikrinti koordinuotai teikiamas paslaugas judėjimo sutrikimus turintiems vaikams, užtikrinti koordinuotai teikiamas paslaugas elgesio ir emocinių sutrikimų turintiems vaikams, užtikrinti operatyvų paslaugų suteikimą krizinėse situacijose.⁹

⁹ Vaikams, tėvams / globėjams.

IV SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMAS IR FINANSAVIMAS

Koordinuotai teikiamų paslaugų 2021-2023 m. plėtros planas įgyvendinamas 2021-2023 metais.

Plane numatytos trūkstamos paslaugos finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybės biudžetų lėšų, Europos sąjungos lėšų ir iš kitų teisėtų šaltinių.

Už Koordinuotai teikiamų paslaugų 2021-2023 m. plėtros plano įgyvendinimą atsakinga Rokiškio rajono savivaldybė bei jai pavaldžios institucijos, kurioms pavesta teikti šias paslaugas.

Bus siekiama skatinti nevyriausybinį organizacijų (toliau – NVO) veiklą ir remti jų vykdomas iniciatyvas:

- plėtojant nevyriausybinį organizacijų tinklą, skatinti šių organizacijų veiklą;
- stiprinant NVO ir viešojo sektoriaus partnerystę: įtraukti NVO atstovus į įvairių darbo grupių veiklą; su gyvenimo sąlygų gerinimu susijusių sprendimų priėmimą.

Taip pat bus remiamos įvairios jaunimo organizacijų iniciatyvos bei projektai, rengiami jaunimo organizacijų ir jų veiklos pristatymai mokyklose. Numatomos kelti bendruomeninių organizacijų, neformalaus ugdymo įstaigų darbo su jaunimu kompetencijos. Taip pat planuojami seniūnijose steigti vaikų ir jaunimo užimtumo dienos centrai. Numatomos atnaujinti ir plėsti vaikų ir jaunimo viešųjų laisvalaikio ir pramogų zonų infrastruktūrą. Bendruoju atžvilgiu bus siekiama glaudaus jaunimo ir savivaldos bendradarbiavimo, įgyvendinant jaunimo politiką rajone, skleidžiami gerosios patirties pavyzdžiai jaunimo tarpe (nusikalstamumas, žalingi įpročiai ir kt.) bei vykdoma jaunimo ir jaunimo organizacijų veiklos stebėseną, jog numatytos ir suplanuotos veiklos būtų atliekamos teisingai ir nuosekliai

V SKYRIUS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ 2021-2023 M. PLĖTROS PLANO VERTINIMO KRITERIJAI

Planas vertinamas kasmet, baigiantis kalendoriniams metams nuo 2021 m.. Vertinant aptariamą iškilusios kliūtys, ieškoma būdų, kaip pašalinti kliūtis.

įvertinimo rezultatai

Plėtros planas vertinamas ir atnaujinamas vieną kartą per metus. Plėtros plano vertinimo rezultatai aptariami Tarpinstitucinės grupės pasitarime su koordinuotai teikiamų paslaugų įstaigų vadovais, Rokiškio rajono savivaldybės administracijos atstovais bei asmenimis, atsakingais už plėtros plano vertinimą, rengimą ir priežiūrą. Vertinama plėtros plano įgyvendinimo eiga, aptiriamos iškilusios kliūtys, atsiradusios siekiant numatytų tikslų bei uždavinių, koreguojama, ieškoma galimų alternatyvių sprendimų..

Plano įgyvendinimas stebimas pagal vertinimo rodiklius. Vertinant žiūrima, ar pasiekti rezultatai.

17 lentelė. Koordinuotai teikiamų paslaugų 2021-2023 m. plėtros plano efektyvumo vertinimo rodikliai

Vertinimo rodikliai	Pradinė reikšmė	Siekiamybė
Vaikų, patiriančių socialinę riziką ir gavusių vaikų dienos centre socialines paslaugas procentas nuo vaikų, augančių socialinę riziką patiriančiose šeimose	51 proc.	Procento didėjimas
Vaikų ikimokykliniame ugdyme dalis, palyginti su atitinkamo amžiaus vaikais	85 proc.	Procento didėjimas
Psichologinės pagalbos vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, suteikimas ugdymo įstaigose (procentai nuo egzistuojančio pratybų poreikio)	60 proc.	Procento didėjimas

Mokinių skaičius psichologo etatui	658	400
Dienos centruose socialines paslaugas gavę vaikai su negalia (skaičius)	25 proc.	Skaičiaus didėjimas
Mokinių, dalyvaujančių neformaliojo švietimo programose procentai (nuo bendro vaikų skaičiaus ugdymo įstaigose)	70 proc.	Procento didėjimas
Pailgintą dienos grupę lankančių mokinių procentas (nuo bendro mokinių skaičiaus)	2,8 proc.	Procento didėjimas

---